

educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Азербайджанський державний економічний університет
(м. Баку, Азербайджан)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вроцлавська політехніка (Польща)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет Північ (Хорватія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)

«ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ»

**Матеріали міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів**

11 червня 2020 року

**Полтава
2020**

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» заборонено

Редакційна колегія:

В.В. Гришко, д.е.н., професор;
В.П. Дубіщев, д.е.н., професор;
О.В. Коба, к.т.н., доцент;
О.В. Комеліна, д.е.н., професор;
Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
І.В. Черниш, д.е.н., доцент;
І.Б. Чикало-Кондрацька, д.е.н., професор;
А.Д. Глушко, к.е.н., доцент.

Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів, 11 червня 2020 р. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020 – 402 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти забезпечення економічного розвитку держави та її соціальної стабільності. Розкрито особливості управління соціально-економічними процесами в умовах європейської інтеграції. Досліджено проблеми фінансової стабільності національної економіки та перспективи її забезпечення.

З'ясовано перспективи соціально-економічного розвитку України у контексті євроінтеграції. Висвітлено спайний стан міжнародної економічної діяльності України.

Досліджено напрям удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб'єктів господарювання, а також особливості сучасного управління бізнес-процесами.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори

Верига Ю.А., к.е.н. професор; **Падусенко В.В.**, **Стародуб К.О.**, студентки
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ЦІЛЕЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Діяльність, яка здійснюється сільськогосподарським підприємством, поєднується з витратами, які є потрібною та особливою частиною його операційної діяльності. Витрати впливають прямо й опосередковано практично на всі площини функціонування підприємства, визначаючи її політику ціноутворення, обсяги виробництва, розмір прибутку, показники фінансового стану, конкурентоспроможність продукції та підприємства загалом, ефективність управління компанією тощо.

Враховуючи особливості сільськогосподарського виробництва і з метою забезпечення раціональної організації обліку, визначення величини витрат і здійснення контролю за формуванням собівартості продукції, важливе значення має класифікація витрат.

Велике значення має класифікація витрат як методу пізнання та вивчення об'єктів обліку для управління ними і при здійсненні калькуляції собівартості продукції.

Класифікація витрат – науково обґрунтоване групування витрат за визначеними однорідними ознаками для цілей планування, обліку, контролю, звітності, аналізу з метою прийняття управлінських рішень стосовно процесу виробництва продукції[3].

Облік витрат дає можливість оцінити ефективність сільськогосподарського виробництва через проведення їх аналізу, виявлення позитивних і негативних факторів та прийняття рішень на їх основі.

З метою планування та обліку виробничої собівартості сільськогосподарської продукції, організації синтетичного та аналітичного обліку витрат, визначення вартості продукції здійснюють класифікацію витрат за статтями калькулювання на окремі види продукції з виділенням витрат на основне і допоміжне виробництва[1].

У рослинництві та тваринництві облік доцільно вести за статтями витрат, які наведені у таблиці[2].

Таблиця 1.

Статті витрат

Статті витрат	Рослинництво	Тваринництво
Витрати на плату праці	+	+
Відрахування на соціальні заходи	+	+
Насіння та посадковий матеріал	+	-
Паливо та мастильні матеріали	+	+
Добрива	+	-
Засоби захисту рослин і тварин	+	+
Корми	-	+
Роботи та послуги	+	+
Витрати на ремонт необоротних активів	+	+
Інші витрати на утримання основних засобів	+	+
Інші витрати	+	+
Загальновиробничі витрати	+	+

Перелік статей калькулювання та їх склад сільськогосподарське підприємство може уточнювати самостійно для задоволення потреб управління.

Складність встановлення класифікації витрат пояснюється масштабами виробництва, різною технологією, різноманітністю самих витрат. Вони виникають в різних місцях та в різний час. Є витрати одноелементні, а є такі, до складу яких входить кілька елементів, одні прямо відносяться на виробництво, інші – непрямим шляхом; одні залежать від обсягу виробленої продукції, інші – не залежать.

На сільськогосподарських підприємствах використовують класифікацію витрат відповідно до цілей та поточних завдань, які необхідні для якісного ведення управлінського обліку. Виділяють таку систему класифікації, яка розроблюється та

ефективно використовується на таких підприємствах[3]:

- за центрами відповідальності - витрати виробництва, цеху, дільниці, технологічного переділу;
- за видами продукції, робіт, послуг - витрати на продукцію, типові представники продукції, групи однорідної продукції (виробів), одноразові замовлення;
- за єдністю складу витрат - одноелементні, комплексні;
- за способами перенесення вартості на продукцію - прямі, непрямі;
- за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень затрат - змінні, постійні;
- за визначенням відношення до собівартості продукції - витрати на продукцію, витрати періоду;
- за календарними періодами (часом виникнення) - витрати поточні, майбутніх періодів і майбутні витрати, довгострокові, одноразові;
- за доцільністю витрачання - продуктивні, непродуктивні;
- за відношенням витрат до процесу виробництва - загальновиробничі, витрати періоду;
- за видами витрат (економічним змістом) - витрати за економічними елементами, витрати за статтями калькуляції.

Наведена класифікація використовується для забезпечення повного та рівномірного відображення витрат у складі собівартості та дає змогу ефективно керувати витратами та вести чіткий їх облік та досягати поставленої мети діяльності підприємства.

Отже, кожне сільськогосподарське підприємство відповідно до сучасних умов господарювання повинно створити власну класифікацію витрат за такими ознаками, які є найбільш сприятливими у використанні та розроблені для задоволення різноманітних потреб управління.

У сільськогосподарських підприємствах спостерігаються значні особливості діяльності, тому при класифікації витрат потрібно враховувати особливості у різних галузях сільського господарства.

Класифікація витрат досить важлива для обліку та повинна цілком і повністю підпорядковуватись завданням фінансового та управлінського обліку.

Список використаних джерел

1. *Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві : конспект лекцій / Г. В. Коваленко, О. С. Альбеценко. Миколаїв : МНАУ, 2016. 122 с.*
2. *Кадацька А. М. Облік витрат: теоретичний та практичний аспект. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. №4. 2017. С. 138-141*
3. *Ліпський Р. В. Теоретичні основи обліку витрат виробництва та виходу продукції рослинництва. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки». №5. 2016. С. 405 - 409.*

УДК: 657.47

Верига Ю.А. к.е.н., професор, **Яковенко А.А.**, студент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Управлінський облік є комплексною дисципліною, що включає в себе безпосередньо облік витрат і виходу продукції та ряд інших об'єктів обліку, а також бюджетування та послідовний контроль за діяльністю підприємства і його підрозділів та розробку заходів щодо покращання наслідків діяльності підприємства на ближню і далеку перспективу.

Розвиток системи управління діяльністю має вагомий значення для ефективного функціонування і сучасного аграрного виробництва. З метою забезпечення ефективної діяльності суб'єктів сільського господарства необхідно використовувати економічну інформацію, одержання якої забезпечує якісно організований управлінський облік.

Незважаючи на численні наукові розробки у напрямі розвитку та запровадження управлінського обліку на підприємствах України, проблема створення цілісної системи управлінського обліку в сільському господарстві, яка б враховувала специфіку галузі,